

Latweefchu Urwises.

Ur augstas Gewefchanas = Rummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 42. Zettortdeenâ tannî 19tâ Oktober 1822.

No Rihges.

Tannî 8tâ Oktober deenâ ta Jesus Basniza, kas muhsu Muskawas preefschpilschtâ no jauna uštaitita, tappe eefwehtita. Schi Jesus Basniza irr ta wiffujaunaka no wiffahm Rihges Lutteru-basnizahm, preefsch gan drihf 200 gaddeem appafsch Sweedru Waldischanas wiffuwapreefsch tappe uszelta, bet kad Kreewi ar Rihges legeri mette, gribbedami to pilfatu uswinneht, tad tappe isphoftita. Pehz 32 gaddeem ohtrâ reifê tappe uštaitita un tannîs farra breefnâs 1710, ohtrâ reifê isphoftita. Trefschâ reifê pehz 23 gaddeem usbueta, schi basniza stahweja lihds to gaddu 1812, fur tannî nakti no 11ta us 12tu Juhni, weenlihd ar Rihges preefschpilsfateem nodedse. Nu zettortâ reifê schis Deewa nams no jauna us-taifhts, Deewam irr fwehthts. Kaut jelle debbesu Tehws to ilguš gaddus usturretu!

* * *

Ta pahrtulfofchana tahs Jaunas Derribas eefsch Kreewu wallobas teem Kreeweem tahda patihkama bijuffi, ka taggad jau trefschâ reifê 10,000 Jaunas Derribas rakfids irr eespeestas, un no jauna taggad 5000, un bes tam wehl 10,000 jaunus Testamentus druffe. No Dahwida dseefnahm pawiffam 40,000 grah-matas freewiffi zaur Bihbeles = draugu apgah-daschanu irr druffetas.

No Zelgawas.

No Illustes aprinka raksta, kad no tahs Sloboddes Smelin, kas pee Lauzes-muifchas, Dinburges kirspehlê, peederr, zitti eedfihwo-taji tannî nakti us to 21nu August pee sirgu gannifchanas pee gullds bija. Weens no fcheem, ar wahrdu Kosak, preefsch deenas aufchanas mannija, ka winna sirgs no ganni-

bahm effam suddis, tohs zittus peegulneekus usmohdinajis, panem zitta sirgu to farwu gribbedams usmekleht. Pehz masu brihdi tee paffat paliffufchi dsurd brehffschanu no tablenes, lai glahbj; winni pasihst Kosaka balsi un steidsahs tam paligâ, pehz ilgas meleschanas farwu beedri arri atrohn ne zif tabtu no ta leelzetta, kas eet us to Leifchu pilfchtinu, fo sauz Jefferos. Tam nabagam wihram ar zirwi dsilli galwâ bij eezirfts, winsch wehl dsihwoja, bet ne warreja wairs ne wahrdu run-naht un ne zif ilgi bija, tad nomirre.

* * *

Appafsch Pehter-muifchas meita no Preed-neeku mahjahm, kas gruhtha bija un leelajâ gullâ flimna gulleja, par to laifu ka mahju laudis no istabas bij isgahufchi, fewim rihkle masu wahti eegreefuffi un pehz pufs stundes nomirruft. — Zelgawâ weens fuhrmanna kalps, 50 gaddus wezs, Johann Gorge wahr-dâ pats affâ eegahsees un noslihjis. — Tas melberu sellis Heinrich Ernst Boenecke, 22 gad-dus wezs, ar plinti noschahwees.

Brihscham fadsird, ka nelaimigi zilweki, kas kâ fchee trihs, pee dwehseles flummi irr, few pascheem gallu darra. Tas irr leeks grehfs, jo Deewa bauftds lassam: tew ne buhs noz kaut, tas irr, neds few pascham neds zittam zilwekam dsihwibu atnem. Dsihwiba ihsti fakfoht pascham zilwekam ne peederr, ta irr Deewa manta, fo dohd un atnem kâ pats sinn un proht. Deews ween irr tas Rungs muhsu dsihwibas un nê mehs paschi. Zilwekam tadehl naw wehlehts pats fewim gallu darriht, jo kas to darra, tas ne ween Deewa dahwanu mihtam Dewejam aidoht un tâ fakfoht preefsch kahjahm mett, bet winsch arri wainigs tohp pee mantas, kas nê winnam, bet Deewam

peederr un fo Deewos zilwekam tikkai us kahdu
laifu ustizzejis, lai sewim par dwehseles labbu-
mu prahtigi walfo.

No Waltekeem (Misputtes aprinki.)

Bes tahm leetahm kas us muhsu pussi notif-
fufchi un par kurrakim mehš jau sinu effam
bewufchi (ffattees to Uwischu Nr. 41.), wehl
weenas notifikhanas arri japeeminna. Goh-
digs fainneeks no Paddures nowada jau ilgu
laifu neweffels gan no daktera, gan arri no
zitteem bij ahrstehts tappis, bet parwelts ar
ween pehz wesselibas ilgojahs. Pehzgalla
winnam useet leela wemschana un iswemj
pahri firsakku, pehz ka slimmiba pahreet un
fainneeks paleek atkak wessels. Schi slimmiba
teescham no ta zehlussees, ka fainneeks wassarâ
feenu plawjoht slahpes zeetis un kahdâ pelzê
glohtaimu uhdeni buhs dsehris. Tahdâ uhdeni
wardes, fruppi un firsakkes nahrstejahs un
lehti lihds ar uhdeni nemannijohht kahdu war-
duleni, woi zittu masu rahpainsi warr eedfert,
kas wehderâ daschu reebigu slimmibu darra.
Tadehl labbaki wesselu deenu slahpes jazeesch,
ne kâ tahdu nejauku puifschu uhdeni eedfert, no
ka zauru muhschu neweffels warr tapf.

* * *

Mums schi dseefimina irr atsuhntita, lai Uwi-
ses eeleeekam un mehš to labpraht darram:

Wanta bes gudribas.

1.

Tu dehlia few dauds naudas wehle,
Kam nauda irr, tu dohma, kas ween spehle.
Keels krahjums tikkai gudram isdohsees,
(Zehws dehlam fazzija) to labbi ismahzees.

2.

Tu pasihst' dehlia, Behrsin Jurru,
No es par baggatu gan wairs ne turru,
Tam bij no tehwa trekni lauki,
Pilsn laidars, wiffi firgi jauki.

3.

Un buhtu kas pee darba palizzis,
Winsch maifi turretu un buhtu pahrtizzis,
Bet darbu apnihst, ne gribb kusstetees
Un faules starros puhletees.

4.

„Es zittabi, kâ Deewš, buht' gahdajis par sewis,
„Uf! buhtu winsch man funga dalku dewis!
„Uf! kas man wairaf tik pee rohkas buhtu,
„Tad Behrsin Jurris teescham laimigs kluhtu.“

5.

Tâ dohmabams darbs tam wairs ne schfirrahš
Un Jurris nahwi wehlejahs,
Un fo ween flinkais apnemmahs
Pawiffam tam ne isdohdahs.

6.

Un weenreis dahrsâ strahdadams,
Us dshwes mohlahm prahtâ ffattidams
Gribb pakahrtees — jau atstahj semmiti,
Ar warru eegrusch sawu schkippli.

7.

Bung! tulihht winnam pretti ffanna
Un gudrais Jurris naudas=pohdu manna,
To israzzis wairs ne gribb pakahrtees,
Bet sahht pawiffam palaistees.

8.

Nu Zelgawâ dserr aplam funga allu,
Ehd pihragus un zeppefchus bes gallu
Un kas lihds deenas gultâ wahrtijees,
Tad pilsehtâ sahht wasatees.

9.

Kas prahtam tihht, to pirke winsch,
Bet newillioht isputte krahjuminsch,
Drihs Jurris naudu bija ischkehrdis
Un strahdaht jau pawiffam aiswirfis.

10.

Kas aplamneckam notizzis
Deewš mums par mahzibu irr nolizzis:
„Ka winsch muhs daschdeen ne gribb apfwehtihht,
„Kam fwehtibu ne prohtam sawaldihht.

S. S. S.

Wezza Stendera peeminna.

Kur gull kas wezzais Mahzitais Stender?
Kur winna truhdi duffs, kas tik dauds augstas
grahmatas un jaukas dseefinas mums sadoh-
majis? — Winna duffas weeta irr sinnama.
Winsch ne tabt no sawas Sunnakstes: mahzi-

taja = muischas kappenès glabbahs. Sawads leels afmins nosihme to weetinu, fur schee wahr- di eefalti: **Schè aprakts G. F. Stender Latwis, dsimmi 1714. mirris 1796. ar sawu gaspaschu. Winna fahnds arridsan glab- bahs winna dehs N. F. Stender, mirris 1819,** ne ween saweem draudses-behrneem, bet wissai Latweeschu tautai zeenijans zaur labbahm grahmatahm un dseefmahm, fur wissur skai- dra, stipra, saprohtama walloda eefschâ. Kursenneeki, ne aismirsteet scho aismigguschu Deewa-kalpu grahmatah, augstas dseefinas un mahzibas, tohpeet zaur winnu lassichanu jo apgaisinoti lautini, tad tee wehl debbesis sawas swehtas darboschanas wirs semmes ne schelohs, bet tur wehl par Zums un Zuhfu garrigu laimi Deewu peeluhgs un par Zuhfu labflahschanu preezasees.

S. S. S.

S t a h t s.

Wahzsemme jauns Rungs jaunàs drehbès gehrbees sullaini prassija: „klausees Tadde, zif gan warretu doht par manniin, kà tè tag- gad stahwu.“ Sullainis ilgi rehtinajis, bei- dsoht fakka: „kaldus peezezfimits peezus dahl- derus warretu gan doht, jo wissas leetas taggad dahrgas.“ „Mulki!“ Rungs atbildeja, „manni jauni swahrki ween makfa peezezfimits dahlderus.“ Sullainis klastaki pee durwim atkapyees atbildeja: „ne nemmeet par launu, zeenigs Rungs, kad peezus dahlderus par augsti esimu spreedis.“

Prachtiga mahziba.

Dasch leelahs gan ar tiffumeem,
No launs prahts dsenn us nedarbeem,
Bet kurram rohkas saistitas
Un walkas ne tohp padohtas.
Das zilweks ween irr flawejams
Kas labbu darr nepeespeeschams.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschamu tabs Keiseriskigas Majesteet, ta Patwalbineeka wissu Kreewu Walshs u. t. j. pr., teek no tabs Dundanges pagasta-teefas wissi tee, kam kahdas taisnas

parradu prassichanas no teem scheijenaseem fainneekem Suttin Ans, Disch Prizz, Melke Janne, Suttin Andreij un Punze Prizz, kurri sawas mahjas atdohd, buhtu, usaijwati, ka winni ar schim sawahm parradu prassicha- nahin, pee saudeschanas sawas teefas, lihds to Iltu Nowember deenu schi gaddâ, kursch par to weenigo un arridsan isslehgschanas terminu nospreests, pee scho teesu peeteiktohs, un ta, us to nolikdamu spreedumu, wehrâ nemt. —

Dundanges pagasta-teefâ, tanni 16tâ Sep- tember deenâ 1822trâ gaddâ. (1)

(S.W.) Pagasta-wezzakais Krehte Ernst.
Nr. 36. Pagasta-skrhweris Klaus.

* * *

No Baußas Pilsmuischas pagasta-teefas wissi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee teem Zerraukstes fainneekem Wahzel Jehkob un Bundur Jehkob, kam sawas mah- jas us augstakas pawehleschanas pehz slittas kohpschanas waijadseja nodoht, ar scho teefas fluddinaschamu un nosaukschamu tohp aizinati, lai wisswehlaki lihds tai 30tai Nowember meh- nescha deenai schi gadda pee schihs pagasta- teefas teizahs.

Baußas Pilsmuischas pagasta-teefâ, tanni 14tâ Oktober 1822. (3)

Jehkob Duppin, pagasta-teefas wezzakais.
Fr. Leh, pagasta-teefas skrhweris.

* * *

No Baußas Pilsmuischas pagasta-teefas wissi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta Baußas Pilskunga pagasta fainneeka Rugum Strautneek Andrei, kas sawas mah- jas atdohd, wairs newarredams par fainneeku buht, kà arridsan no to paschu pagastu pee ta us augstakas pawehleschanas pehz slittas dsihwo- schanas islikta fainneeka Rugum Uhrin An- drei irr, lai pee schihs pagasta-teefas lihds tai 7tai Dezember mehnescha deenai schi gadda teizahs.

Baußas Pilsmuischas pagasta-teefâ, tanni 14tâ Oktober 1822. (3)

Jehkob Duppin, pagasta-teefas wezzakais.
Fr. Leh, pagasta-teefas skrhweris.

No Leelas = Gezawas pagasta = teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas praffifchanas pee Leelas = Gezawas fainneeka Mellup Abdam, kas sawas mahjas atdohd, wairs newarredams par fainneeku tannis mahjas buht, ar scho teefas fluddinafchanu un nosaufsfchanu tohp aizinahiti, lai wiffwehlaki lihds 15tu Dezember mehnefcha deenu, pee schihs pagasta = teefas teizahs. Leela = Gezawa pagasta = teefa, tanni 12ta deena Oktober mehnefi 1822. (2)

Krifchan Weiss, pagasta = wezzakais.
 F. Faber, pagasta = teefas ffrihweris.

* * *

Phez islihdifinafchanas daschadu magasihnes parradu, taps weens pulks gohwju lohpu un zittas geldigas leetas, tanni 31ma Oktober deena fchi gadda eefsch uhtruppa pahrdohiti, bet tudal jamakfa; fo fcha teefa teem pirzejeem finnamu darra. Dundanges pagasta = teefa, tanni 30ta September deena 1822tra gadda. (3)

No. 47. Pagasta = wezzakais, Krehke Gernst.
 Pagasta ffrihweris Klaus.

* * *

No Leepajas Lizenta = muifchas (fo arri Difchu Zentohne jeb Leijas = Sohgu = muifchu, us wahziffi Verkuhnen fauz) pagasta = teefas fche tohp finnamu darrihts, fa preefch kahdu laifu diwi firgi fcheitan peeelidufchi, tas weens irr breefchu fpalwa, ar fedleem, eemaufku un pawaddu, un tas ohtras melns firgs, kam weens fuhra fohhs islaufis, muggura baltuminfch. Tas kam fchee diwi firgi peederr fche tohp aizinahts, lai wiffwehlaki eefsch 6 neddetahm, prohti lihds 4tu Nowember pee schihs pagasta = teefas peeteizahs, un ja buhs parahdijs fa winnam pateefi peederr, un makfajis kas scho firgu labbad isdohts, tad atdabbuhs, ja ne, tad pehz pahrgahjuscha termina abbi firgi pagasta = lahbei par labbu taps pahrdohiti un nekahdas mekfefchanas wairs ne taps peenemas.

Lizenta = muifchas pagasta = teefa, tanni 23fcha September 1822. (1)

Us tizzibu,

U. G. Eckhardt, pagasta = teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Ja kas gribbetu itt ffridra meefchu fehla eeteekt, 106 mahzinus eefsch swarru, tas lai nahf pee mannim. Kas pulku nems, tam es gribbu aifsubtiht par I fudraba Rubbuli. (3)

Dullo, Kabilles Basnijas = fungs.

* * *

Kad es jau preefch kahdu laifu Jelgawa tanni zittahrtiga Hrabowsky taggad Ruff funga nammâ pee Ehlandes wahrteem jaunu fohpmanu buhschanu efnu eezehlis, kur ar wiffahm semnes prezzehm, fa ar linneem, kannepehm, limfchflu, labbibu ic. tohp andelehts un fchahs prezzes allafch tohp prettim nentas, ta fa arridsan wiffadas sortes fahls un filku par ne dahrgu naudu tohp pahrdohitas, tad es wiffieem us feunni dsihwodameem gohdigeem arrajeem scho peenahkamu sinu dohm, fa es itt ruhpiigi par to gahdaschu, fa iffatrs pirzeis un pahrdeweis taifni un bes wiltus taps apdeenehts, ta fa jo ilgaki manni pafihis, jo drohschaki us mannu ufstizzibu pataufees. (2)

Andreas Stoever,

fohpmanâ no ohtras gildes.

* * *

Tanni nakti no 2tras us 3fchu Oktober mehnefcha deenu, tam Skrundas Willeneeku fainneekam Giggu Jamim, us Kuldigu brauzohit, Schnepeles frohga, 14 werstes no Kuldigas, diwi firgi no fteddeles iffagti. Tas weens firgs irr behri feffis, labbajai aufi gals nogreests, 8 lihds 9 gaddu wezs; tas ohtris tunfchi bruhns, ar kuplahm ffehpehm un kuplas afes, 8 gaddu wezs. Kas no fcheem fagteem firgeem, Skrundes = muifcha pee pagasta = teefas, jeb tam peemimetam fainneekam, ffridru sinu doht warretu, dabbohni 6 fudr. Rubb. pateizibas naudas.